

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SZERKESZTŐSEG:

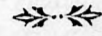
Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová a lap szellemi-részt illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések hirdetmények intézendők.

Felelős szerkesztő és kiadó:

id SZILBER JÁNOS.

ELŐFIZETESI ÁR:

Félsz évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket jutányos áráért vesz fel a kiadóhivatal.

Erkölcsmemesítés.

Minél jobban haladunk a civilizáció magaslata felé, annál hatalmasabbá válik az az igyekezet, hogy az erkölcsöket nemesítsük. Összes kulturális intézményeinknek nyiltan hirdett vagy alattomban értett célja az erkölcsi élet javítása s e cél eszközei nemcsak az oktatás és önmivelés, hanem azok az intézmények is, melyek munka kifejtésére, a társadalmi rend fenntartására vagy a jólét emelésére alkottattak. A humánus intézményeket külön nem is említjük, mert ezeknek erkölcs nemesítő célzata szembeeszkö. Amikor még az államok jogrendje nem volt oly szilárd, mint ma és a hatóság rendszer még fogyatékos volt, különösen az alsóbb néposztályokat csak Istenben való erős bizodalommal, tehát a vallással és hittel, mint az erkölcsök nemesítésére legalkalmasabb eszközzel lehetett a bün utjáról elriasztani. A társadalmi rend fenntartása céljából még ma is üdvösebb a nép vallásos érzületére hatni, mint hatalmi eszközöket alkalmazni. Mert a vallás megelőzi az erkölcstelen cselekedeteket, a törvény pedig csak a már megtörtént büntényeket torolja meg. Ha tehát a vallást annyira lehetne beoltani a népbe, hogy lelke irtóznék a vallás által tiltott cselekedetektől, a törvény végrehajtóinak bizonyára fél annyi dolguk se volna, mint van tényleg.

Sokat gondolkoztak, tettek is már, hogy a valláson kívül is megtaláljuk az erkölcstelen cselekedetek megelőzésének módját. Így különösen népoktatásunk napról-napra javul s ma már oly színvonalon áll, hogy az európai nemzetek legjobb népoktatásaival mérkőzhetik. Am az iskola, amilyen áldásos is működése és amennyire értékes is az általa megvetett alap, mégis majdnem kizárólag az ifjusággal foglalkozván, abszolút biztossággal nem vértézi az embert később is erkölcstelenségek ellen. A küzdelmes életbe kilépett, meglett ember csak az erkölcs iránti érzéket s annak helyes megítélését kapja utra-valóul az iskolától, — ezt is csak úgy, ha jellemének hajlandósága van rá és ha nevelése helyes irányban történt. Az élet fordulatai gyakran halomra döntik a legerősebben megvetett erkölcsi alapot, tönkre teszik egy pillanat alatt mindazt, a min sokan tudásuk és jóakaratauk felhasználásával éveken át dolgoztak.

Jóleső örömmel kell tehát fogadni minden olyan intézkedést, mely az erkölcsmemesítést kiviszi a gyakorlati életbe, ekképen az életben is megelőzven az erkölcstelenséget.

Hányan törték mán azon fejüket, hogyan lehetne megakadályozni a családi élet erkölcset és szilárdságát aláesó vadházasságokat? Józan eszü, praktikus délvidéki urak kieszték a módját, miképen lehet e bajon legalább részben segíteni. A délvidéknek egyes megyéiben, különösen pedig Temes- és Torontál megyében, nagyon elszaporodtak a hitelszövetkezetek s ezek közül egyeseknek vezetői a nép minden bajára kiterjesztven figyelmüket, nem csupán a hitel, hanem az erkölcs javítását is föladatuknak tekintik. Így az egyik torontáli községbeli szövetkezet a szaporodó vadházasságok utját akarván bevágni, kimondotta, hogy vadházasságban előknek hitelt nem ad. Az eredmény meglepő volt, mert mindjárt az első évben tizenhatsz ilyen pár törvényesítette házasságát.

Ilyen praktikus intézkedések eszközlésére nem elég a nemes buzgalom, ehhez találékonyság is kell. Kell továbbá hozzá nagy lélekismeret is, hogy felismerve az emberek gyengéit, ha a szükség úgy kívánja, ezeknél fogva iparkodjunk elérni a célt: az erkölcsök nemesítését. Nem talpraesett dolog-e az emberek pénzsükségletét felhasználni arra, hogy erkölcseiket javítsuk. A zilált anyagi helyzetbe jutott szegény embert ily módon az erkölcs utjára szorítani, nem-e a legnagyobb ellentétje ez az eljárás az uzsorás kapzsiságának, aki magas perzentekkel szipolyozza ki hitelkereső áldozatát és viszi őt az erkölcsi és anyagi bukásba?

Az erkölcsmemesítő hitel példa, mely sok más változásban is kövételre méltó.

Selyemhernyó tenyésztés.

Elöljáróságunk régebben felirt a földmivelési miniszteriumba, hogy a lakosság a selyemhernyó tenyésztést kívánja kultiválni, miért is kéri a minisztert, hogy a nagybani termeléshez segédkezet nyujtana azáltal, hogy a megkivántató eperfa csemetéket bocsáss a város rendelkezésére.

A földmivelési miniszter helyt adott a kérésnek és a napokban 70,000 eperfa csemetét indított utba a város részére.

Földolog, hogyha a csemetéket a város átveszi, azok gondosan kerüljenek ültetés alá s az időjárásnak megfelelőleg részesüljenek ápolásban.

De betekintve a jövőbe, figyelemmel kell lennünk arra is, hogy azok oly helyeken tétessenek el, hol annak idején könnyen megközelíthetők lesznek a selyemhernyó tenyésztéssel foglalkozók által. Különösen figyelemmel kell itt lennünk arra, hogy a város minden pontján legyenek elhelyezve facsemeték, hogyha ezek fejlődve, leveleket hoznak, azokat a selyemhernyók tenyésztésével foglalkozóknak, ne kellessék órajárásnyíró hátton vinni, hanem a közelben kéznél találják azt.

Erre annyival is inkább figyelemmel kell lennünk, mivel a selyemhernyók tenyésztésére vállalkozók nagytöbbsége a szegényebb néposztály nő tagjaiból kerül ki, akik fogattal nem rendelkezven, a selyemhernyók kizárólagos táplálékát, az eperfa levelet, gyalog kénytelenek lakásaikra vinni.

Már pedig, ha figyelembe vesszük, hogy a tenyésztő, hacsak a közepes termelést kultiválja is, — egy tenyészévadban 5—6 métermázsa eperfa levélre van szüksége, amit nagy távolságra hátton hordani, különösen nőknek fáradságos munka, mig ha a fák helyes beosztással lesznek elhelyezve, úgy a selyemhernyó tenyésztés nem fog mást képezni a termelőnek, mint kedves szórakozást, mely a mellett szép hasznot biztosít a vele foglalkozó családok számára, — kívánatos, hogy a csemeték nagy körültekintéssel nyerjenek elhelyezést.

Ha betekintünk az egyes vármegyék elmúlt évi selyemtenyésztési állapotáról összeállított kimutatásba, arról győződünk meg, hogy ez a semmi költséget nem igénylő foglalkozás, mely pedig szép évi jövedelmet biztosít a vele foglalkozók számára, épen vármegyénkben, melynek pedig a szükséges táplálék nyujtására nemcsak megfelelő nagy tere, de alkalmas talaja is van, legkevésbé méltatik figyelemre.

S mig Bács-Bodrogmegye 1880-tól 1901-ig 11.121.204 korona 11 fillér ára selyemgubót termelt, addig ugyanezen években Csongrádvármegye 13.572 kilogram gubót termelt, melyért 24,566 koronát kapott.

Ami a tenyésztőket illeti, az könnyen szereshető, ha a főfeltétellel, hogy elegendő eperfa s így megfelelő táplálék áll rendelkezésünkre. Itt kö-

zöljük a selyemtenyésztési felügyelőségnek a földmívelési miniszteriumhoz vármegyénkről szóló jelentését:

„Ebben a vármegyében még teljesen kezdetleges a selyemtenyésztés és pedig a szederfa hiánya miatt.

Hogy a tenyésztést valamely vármegyében meghonosítsuk, erre nem elegendő, hogy egyes községekben legyen szederfa, hanem szükséges, hogy egyes vidékeken nagy mennyiségben találjunk szederfát, mert csak így lehetők meg azon szerves intézkedések, amelyek a tenyésztés meghonosításához szükségesek.

A tenyésztők szerzése, oktatása és ellenőrzése, továbbá a gubók beváltására mind oly intézkedések, amelyek csak úgy fogantathatók, ha nagy számban foglalkoznak a selyemtenyésztéssel. Ennek pedig egyedüli alapfeltétele az, hogy legyen elegendő szederfa.

Eddigi működésünknek szép eredményét a következőkben van szerencsém előadni:

1901. évben a vármegyének tiz községében és pusztáján 125-en foglalkoztak selyemtenyésztéssel és termeltek 1,850 kilogramm gubót, amelyért 3,456 koronát kaptak. Az országos selyemtenyésztési felügyelőség működése óta pedig 13,572 kilogramm gubót termeltek, melyért 24,566 koronát fizettünk ki.

Ezzel kapcsolatban itt elmondjuk, hogy a szederfatenyésztés emelése céljából is minden kitelhetőt megtett az országos selyemtenyésztési felügyelőség e vármegyében, amennyiben kiosztott 211 liter szederfamagot és 13 községben 124.490 darab 2—3 éves szederfa csemetét. Továbbá községeknek és egyeseknek 314 darab kiültetésre alkalmas szederfát osztott ki és pedig Csanyon 158 darabot; Csongrádon 156 darabot.

Örömmel konstatáljuk, hogy a vármegye egyes városai is, különösen pedig Szeged, nagy súlyt fektet a szederfatenyésztésre és az állományt egyre gyarapítja.

A keresztény világ öröme. *)

(Folytatás.)

Malakiás püspök jóvendőlése szerint IX. Pius utóda „lumen in coelo“ „égifény“ a pápai trónon. És XIII. Leo szentséges atyánk a legmeggyőzőbb módon igazolta hosszú, áldásteljes uralkodásával ezen jóslat gondviselészerű alapos voltát. Egyike ő a legnagyobb pápa-királyoknak, kik valaha szent Péter trónján ültek. Művei korszakot alkotók, nagytudású elméje pedig ragyogó csillagként világítja be a földkeregségét. Magas kora dacára megadta neki Isten, az ő szentegyházának dicsőségére és felmagasztaltatására, azt a páratlan kegyelmet, mit kivüle a pápák hosszú sorozatán (XIII. Leo a 260-ik pápa) csupán szent Péter apostol, az első pápa és IX. Pius nyerhetett meg, hogy február 20-án huszonöt évet tölt be a pápai trónon. A mi a jelen zivatáros időkben meghálálhatlan jótéteménye az isteni gondviselésnek.

De XIII. Leo nem csak megérte dicső pápaságának ezen 25 éves jubileumát, hanem kilencvenkét éves kora dacára páratlan szellemi frisséggel, teljes lelki öntudattal és férfias akaratával kormányozza az egy-

*) Egyik amerikai újságból a „Magyarok Vasárnapja“ című hetilapból vesszük e cikket, melyet lapunk volt szerkesztője irt a jubilans Pápa-Király február hó 20-iki jubileumi ünnepére. Szerk.

házat. Világraszóló körleveleit, melyekben az evangéliumi igazságokat utólrhetlen bölcsességgel fejtegeti s mind meg annyi igaz gyöngyei a keresztény hitéletnek, ma is személyesen szerkeszti. Alatta kétszer megújult a pápa választó szent bibornoki testület s nincs a földkerekségének egyetlen birodalma vagy országa, melyekben hatalmasan előre nem vitte s nem fejlesztette volna a gondjaira bizott világegyház ügyeit. Maga Amerika is érezte az ő legfőbb pásztori magas gondoskodásának jótékonyágát, mikor a Rómában összehívott amerikai zsinaton véget vetett az egyházi elvekkel ellenkező amerikanizmus terjedésének. Bőkezűségét fényesen hirdetik a római főtemplomok, melyek közül szent Péter vaticani főtemplomának egész donga boltozatát újonnan díszítette. A lateráni főtemplom szentélyét újra építtette és drága mozaikművi képekkel látatta el. Szent Pál főtemploma elé pedig (extra muros) oly hatalmas oszlopcsarnokot emeltetett, mely az ő fényes nevének maradandó emléket biztosít.

A hitélet biztosítása tekintetében pedig elrendelte, hogy október hónap a szent olvasó ideje legyen s a földkeregség minden templomában e hónap alatt, a legméltóságosabb oltári szentség előtt, minden nap elimádkozza a keresztény nép a hitetlenek és bűnösök megtéréséért és a keresztény egyház fölmagasztaltatásáért a szent olvasó füzérért. Ugyancsak ő rendelte el, hasonló czélból, a mise után szokásos három „Üdvözlégy Mária“-t a hozzá tartozó könyörgésekkel.

De a népek és nemzetek anyagi jóléte sem kerülte ki kegyes gondoskodását atyai szívének. Ő a legnagyobb politikusunk korunknak Németország vaskancellárjának, Bismarck hercegnek, véleménye szerint. Alig volt a világpolitikának eddig egyetlen mélyre ható kérdése, melyhez bámulatossággal és éles látással hozzá ne szólt volna az uralkodók és tanácsadók oktatására. S az a mély tisztelet és hódolat, melylyel a világ összes uralkodói és hatalmasai személye iránt viseltetnek, oka annak, hogy még olyan uralkodók és politikusok is megjelennek tisztelgőn előtte, kik vallásuk szerint nem tagjai a Jézus Krisztus egyházának.

De habár XIII. Leo pápa, mint Jézus Krisztus földi helytartója, Az egész emberiségnek atyja, mégis a szegények és szerencsétlenek, kiváltképen azok, kik atyai szívének melegségét és emberbaráti vigasztalását a legjobban érzik. Mikor legnagyobb ellenfelének Umberto olasz királynak életét az orgyilkos golyó Monzában kioltotta, ő volt az első közt első, ki a boldogtalan Margit királyné vigasztalására sietett s ki ezt a magas kegyet akként hálálta meg, hogy ő Szentsege előtt ismételve titkos kihallgatásra jelentkezett. Natália, Szerbia szerencsétlen királynője, boldogtalansága közepette szinte ugy keresett vigasztalást és enyhülést, hogy a nem egyesült görög vallásról megtért az igaz ker. kath. hitre és kihallgatást kért és kapott ő Szentsege magas színe előtt. Mikor Szeged az ő-házában az 1879. évi március 12-én a Tisza iszapos hullámaiba merült, XIII. Leo pápa egyike volt a szerencsétlen város legnagyobb jótévedőinek, ki azt ötven ezer lira nagylelkű adománnyal segített romjaiból kiemelni.

Igy meggy az ő jótékonyágának hosszú sorozata, melyet lehetetlen egy rövid hírlapi cikk kereteibe szorítani.

A magas tulajdonságokhoz még valóságos életszentség is csatlakozik, a ki joggal megérdemelte, hogy a hála és kegyelet az ő emléket még életében megörökítse a véd-szentének szent Joákimnak tiszteletére Rómában emelt templommal, mert hitem szerint XIII. Leo egyike lesz azon pápáknak, kiket az egyház a szentek között tisztel. Azért mint olyan, kinek alkalmam volt Leo pápa nagy műveit és életszentségét közvetlen közelből szemlélni és csudálni, ma, mikor millió és millió szív emeli fel imáját Leo pápa életéért az éghez, a szent lelkesedés szózatával kiáltom én is:

Tartsd meg Isten szent Atyánkat,
Krisztusnak helytartóját!

HEGYI ANTAL.

UJDONSAGOK.

— **Kossuth szobor leleplezés.** Hódmezővásárhely magasztos ünnepély színhelye volt az elmúlt vasárnap. Ugyanis e napon leplezték le a közadakozásból a törvényhatóság hozzájárulásával a Kossuth-téren emelt monumentális Kossuth szobrot. A mű gránit alapzaton fekszik, három méter és 30 cm. magas s az ércszobor életnagyságban tün-teti fel a legnagyobb magyart: Kossuth Lajost. Az ünnepélyen rengeteg közönség vett részt s az ez alkalomra oda rándult országgyűlési képviselők közt jól esett látni **Lukács György** Vásárhely város főispánját, **Juhász Mihály** polgármestert, ki kir. tan. léte-re nem látja szükségesnek hazafias érzelmeit hamu alá rejtetni. Együtt ünnepelt ez alkalommal az egész város párt tekintet nélkül.

— **A helybeli Önk. Tűzoltó Egylet,** mint azt lapunk előző számában jeleztük volt, ma, vasárnap a község-háza tanácstermében évi rendes közgyűlést tart, melyre ugy az egyesület tagjai, mint az érdeklődők figyelmét felhívjuk.

— **Távozó adminisztrátor.** Medveczky Jenő róm. kath. plebános-helyettes a halasi róm. kath. plebániára helyeztetett át kápláni minőségben. A távozó adminisztrátor, ma dé. után utazott el körünkből, hogy új állomását elfoglalja.

— **Utóhangok az utóbb lezajlott országgyűlési képviselő választáshoz.** A mi szomorú emlékeket hátra hagyó utóbbi országgyűlési képviselő választásunknak utó-játéka is van, melynek egyik szereplője maga a „győztes“ jelöl Baross János A szegedi kir. ügyészség azonban etetőjeiről sem feledkezett meg, amennyiben ezek ellen is a napokban készítette el a vádiratot, mely Kaszánitzky Dénes, Fekete Lajos és Szilávik János ellen is a polgárok választási joga ellen elkövetett vétség miatt emel vádat. Az ügy, mely a jövő hóban kerül tárgyalás alá, sok érdekességet ígér s aligha tarthatnak banketteket, szerencsés felmentésük ünneplésére.

— **Az adóhivatal kézbesítései.** Adóügyi határozatok kézbesítései tárgyában a pénzügyminiszter a közönség érdekében elrendelte, hogy ügyvéd vagy kir. körjegyző részére szóló iratok az ott levő helyettes, segéd vagy irnok kezébe is kézbesíthetők. Kereskedőknek és iparosoknak, akiknek nyílt üzleti helyiségük van, felnőtt segédek is átvehetik. Ha a fél ügyvédet vall, a kézbesítés az ügyvédhez történik. Több érdekelt közös beadványra vonatkozó végzést csak annak kell kézbesíteni, aki a beadványt első helyen irta alá, az esetben, ha felek beadványukban megjelölik az átvételre jogosítottat, az utóbbihoz történik a kézbesítés.

— **Megfőlebbezett választások.** Az ált. Ipartestület f. évi febr. hó 8-án és az ipartestület kebeléhez tartozó Betegséggyógyító pénztár ugyancsak a f. évi március hó 8-án tartott tisztújító közgyűlése a főszolgabíró hivatalhoz, mint elsőfoku iparhatóság-hoz beadott felebbezéssel lett megtámadva.

— **Szeged befalazása.** Szeged városának sok nyugtalanságot és gondot adnak a Tisza bős hullámai. Utóbb ugy határozta megerősíttetni tiszai védművét, hogy a kör-töltés közvetlen lábában egy 7 méter magas betonfalat húz a tápéi kaputól a ballagi tó-átjáróig, mely a körtöltéssel együttesen védné a várost és határát a Tisza hullámaiktól. A khinai fal kiépítése mintegy 220.674 korona előirányzattal építtetnék ki, ha arra a földm. ministeriumtól államsegélylyel való hozzájárulást bir kieszközölni Szeged város.

— **Népgyűlés Mindszentén.** Vasárnap, március hó 29-ik napján Mindszent községnek és környékének lakossága készül népgyűlést tartani, hogy tüntessen a katonai ter-

nek emelését célzó törvényjavaslat ellen. A népgyűlés lefolyása következőkép tervezetik: 1. Vendégek fogadása a vasuti állomásnál. 2. Vidéki küldöttségek fogadása a 48-as kör helyiségében. 3. Kivonulás a piacra. 4. A Hymnus éneklése. 5. A népgyűlés megnyitása. 6. Beszéd, határozathozatal. 7. Berekesztés. 8. Körmenet. A népgyűlésre a vármegyebeli minden országgyűlési képviselő meghívott.

— **Hölgyeink bálja.** A csongrádi Hölgykoszoru zártkörű táncvizsgálat tartását határozta el, mely a Kaszinó dísztermében április 12-én, Husvét napján fog megtartani. A Hölgykoszoru nemes gondolkodására vall, hogy midőn a mulatság rendezése nehéz szerepére vállalkozik, a szegény tanulók ingyenkonyhájának javára alapot kíván gyűjteni. Kivánjukis, hogy Hölgykoszorunk fáradozását, minden tekintetben siker koronázza.

— **A községi II-od jegyzői állás betöltése.** A Holló Adolf távozásával megüresedett másodjegyzői, nemkülönben a községi pénztárnoki és ellenőri állások hamarosan betöltés alá kerülnek. A főszolgabíró mindhárom állás betöltésére pályázatot hirdetett s a pályázati kérvények f. évi április hó 7-én d. u. 5 óráig nyújtandók be. Bővebb értesítést hirdetési rovatunkban találnak az érdeklődők.

— **Korai tavasz.** Szokatlanul korán beállott ez évben a tavasz melege, mely némely napon nyári hőséggel tölti meg a levegőt. Rohamos fejlődésnek indult a növényzet is, noha az esőhiány fejlődésében gátolja. A kevés hó, melyet tél apó jóvoltából láttunk, alig nedvesítette meg olvadásával a földet, mely most a szárazságok folytán alig képes táplálni a növényzetet. Félő, hogyha hamarosan esőt nem kapunk, a rohamos fejlődésnek indult növényzet silylődesre lesz kényszerítve.

— **A negyvenhatosok új fegyvere.** A cs. és kir. hadsereget rövid időn belül teljesen új fegyverekkel látják el. Az óriási anyagi áldozatokkal beszerzett Manlicher, a régi formájában nem felel meg a kívánalmaknak, szükségessé vált tehát annak teljesen való átalakítása. Már 1895-ben új modellt találtak, melyben a szerkezet főrészeiben a régi maradt. Változott a cső, mely szilárdabb és tartósabb lett, a célzó készülék, az ismétlő szerkezet és a szurony. Maga a fegyver egy kilóval könnyebb a réginél. A cső félig faburkolattal van bevonva s így a kézvédő készülék feleslegessé vált. Viszont azonban az is igaz, hogy fölötté orrmóltan alaku így a fegyver. Mintha nem is lenne puskaformája, annyira furcsává teszi az a faburkolat. Hanem hát katonáék nem bánják, mert földolog, hogy könnyebb s így csökken az a teher, ami ugyancsak megkínözte őket a gyakorlatoknál.

— **Versenyfuttatás — pihenőre.** Tary János adóellenőr, megyei utbiztosá történt kinevezése folytán e hó végével megüresedik a községi adóellenőri állás, melyre már eleve megindult a nagy versenyfuttatás. A pályázók nagy száma üti a vasat, hogy el nyerhesse ezt az állást, melyben az ügyszeretet iránti buzgalmat nem igen nyílik alkalom kimutatni. Az adóbeszedői állás iránt, mely szintén üresedésben van, nem látszik oly nagy érdeklődés, amennyiben ezen állásra nem versenyeznek a pályázók.

— **A csendőrség decentralizálása.** A csendőrség decentralizálása folytán lényeges változások történnek a csendőrség körében. A szegedi őrsőt Algyőre helyezik, míg a szegedi szárnyparancsnokság Szentésre van áttéve. A lovas csendőrség száma apasztatni fog; így a szegedi szárnyparancsnokságnál 44 lovas csendőrrel lesz kevesebb, mint eddig volt.

— **A megyei telefonhálózat.** Sok baja akad megyei telefonhálózatunknak s igen gyakori az előfizetők panasza, hogy nem használhatják a hálózatot kellőképp. Az elmúlt napokban is úgy megcsökönysödött, hogy egész napon át nem tudott összeköttetést adni a postahivatal. Különbben is óraszámra kell az előfizetőknek az összeköttetést kérni, mivel a telefonkezelő egyéb postai teendők végzésére is be van osztva. — Talán lehetne az állapotokon javítani, mert ily körülmények közt nem felel meg telefonhálózatunk a kívánalmaknak.

— **A nőtlenség megadóztatása.** Nem új, hanem időnként megújuló eszme az aglegények megadóztatásának eszméje, melyet legutóbb Káplány Géza szegedi táblabíró vetett fel. Ebben a tárgyban Hontvármegye feliratot intéz a képviselőházhoz, melyben az a kérelem van kifejezésre juttatva, hogy a nőtlenséget, a gyermektelenséget és az egy gyermekű családokat külön adó alá vessék törvény által, valamint a 6 gyermekű családok adóelengedésben részesüljenek.

— **Szerencsétlenség a kompnál.** Tóth Márton polgártársunkat sajnálatos baleset érte, midőn az elmúlt szerdán a rétről jövet a Tiszán közlekedő kompon hazafelé igyekezett kocsijával. Ugyanis Tóth segédkezett a kompkötélnek kihuzásán, miközben a hajtókar megszaladt s bal allászárát oly erővel ütötte meg térde alatt, hogy azt eltörte. Eszméletlen állapotban tették kocsira s az első segélyben dr. Sörös Miklós részesítette.

— **Luxus lóvásár.** A békés-csabai luxuslóvásár ez évben április hó 24-én lesz megtartva. A vásár rendezőbizottság felhívja a lótenyésztő gazdákat, hogy felhajtandó lovakat kor, ivar, szín, nagyság és fajta szerint április 1-ig annál is inkább jelentsék be, mert ellenkező esetben a külföldre küldendő katalógusból ki fognak maradni. A földmívelési miniszter a napokban 800 korona segélyt utalványozott a „Békésmegyei Gazdasági Egyesület”-nek, hogy a külföldi reklám minél nagyobb legyen. Az előjelekből ítélve az idén a vásárló külföldiek sokkal nagyobb számban lesznek, mint a múlt évben.

— **Figyelmeztetés.** Az állami és helyhatósági hivataloknak s a községeknek tapasztalat szerint az a bevett szokása, hogy a levelek és más postai küldemények címzésénél a rendeltetési hely nevét nem a hivatalosan megállapított eredeti alakjában írja ki, hanem n, — on, — en, — ön raggal látja el. Ez a postaküldemények körül sok zavart okoz. Így például: Bágy, Bát, Bód, Hornyá, Röd, Topolya, Tura, Vaja stb. községnevek ragozása folytán, Bágyon, Bátón, Bödön, Hornyán, Rödön, Topolyán, Turán, Vaján stb. helynevek keletkeznek, melyek ily alakban egyenként egy-egy más község nevének felelnek meg. A postai szolgálat biztossága és pontossága érdekében, de egyszersmind a helynevek rendezésének és a végeig megállapított helynevek általános elterjedésének érdekében is kívánatos, hogy a község a postai küldemények címzésénél, a helynevek zavart okozó címzését mellőzze s a helynevet mindenkor püsztán eredeti hivatalos alakjában írja a czimlapra.

— **A szőlők közötti utakat,** melyeket idő folytán a szőlő birtokosok nagyrészt eltalajdonították, most újra fölmérés által visszaadják rendeltetésüknek. Bizony nem egy helyen történik, hogy a fölmérés után keservesen tapasztalja a gazda, hogy kunyhója az uttestre esvén, romba kell döntenie. De azért így van ez jól, ahogy van.

— **Táncztaufolyam.** Pigler János táncztanító a „Polgári Kör” nagytermében a mai napon 6 heti időtartamra táncztaufolyamot nyit. Felhívjuk az érdeklődők figyelmét lapunk mai számában közölt hrdetésére.

— **Ragályos löbetelegség.** A loállományban fellépett az ivarszervek hójagos kiütése,

mely Csanyra is áthurcoltatott. Most az összes csongrádi és csanyi lovak megvizsgálása rendeltetett el, hogy mindazokat a lovakat, melyeknél ragályos betegségek némi előjelei mutatkoznak, — a többiektől elkülönítsék. A járási kir. állatorvos által megejtett vizsgálata során kiderült, hogy a betegség Szentéről hurcoltatott át hozzánk s innen Csanyra.

— **Pályázat ösztöndijra.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet egy 600 koronás külföldi utazási ösztöndijra. Az ösztöndij elnyeréseért folyamodhatnak a kamara kerületéből (Szeged, Hmvásárhely, Baja, Szabadka, Zombor és Ujvidék városok, Bács-Bodrogh- és Csongrádmegyék) oly törekvő és kellőleg képesített iparos ifjak, kik az év folyamán tapasztalatok gyűjtése és szakmájukban leendő magasabb kiképzés céljából külföldi utat tenni készek. Fölsorolandók és illetőleg igazolandók a folyamodásban a pályázó lakhelye, családi és vagyoni viszonyai, foglalkozása, előképzettsége, nyelvismeretei, erkölcsi magaviselete, esetleges tanulmányai, az általa elnyert kitüntetések és végül az ösztöndij elnyerése esetén teendő utazás iránya, részletesen megjelölve, valamint az is, vajjon az illető katonai kötelezettségének eleget tett-e már és vajjon biztosítva van-e előre is egy megfelelő külföldi gyárban vagy műhelyben való alkalmaztatása, esetleg valamely külföldi iskolába leendő felvétele. — A folyamodónak kötelezettséget kell vállalnia aziránt, hogy az ösztöndij külföldben visszafizetésének terhe alatt vissza fog térni hazájába és külföldön szerzett ismereteit itt fogja értékesíteni. Azok, kik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget, vagy az alól felmentve nincsenek, az ösztöndijra nem számíthatnak. A kiskorúakért atyjuk- vagy gyámjuknak kell jót állaniok a fenti kötelezettség betartása tekintetében. A pályázatok 1903. évi május hó 5-ig küldendők be a szegedi kereskedelmi és iparkamara-hoz.

— **Férfiak ingyen kapnak gyógyszer** a legújabb találmányu, amely visszaadja az elveszett erőt. Mindenki aki érte ir, próbacsomagot száz oldalas könyvvel együtt, jól becsomagolva ingyen kap. Ez a legcsodálatosabb csodaszer, a mely már ezeket mentett meg, a kik ifjúkori bűnök következtében nembeli betegségben, syphilis és elvesztett férfierőben szenvednek. Ez oknál fogva az intézet rá szánta magát, hogy bárkinek ingyen küld egy csomag gyógyszert felvilágosító könyvvel együtt. Ezzel a házi orvossággal a betegség odahaza is gyógykezelhető és mindenki, aki ifjúkori bűnök folytán nembeli betegségben, eme gyöngeség vagy pedig chornikus betegségben szenvednek, odahaza maguk kezelhetik magukat. Ez a gyógyszer azokra a szervekre hat, a melyeknek az erősödése szükségeltetik és csodálatos eredménnyel gyógyítja a már éveken át tartó betegségeket. Öregek és fiatalok a Stadte Medical intézetnek alulirt czimen irhatnak, a honnan a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban is azokat akarja megmenteni, a kik kezeltetés végett nem hagyhatják el otthonukat. A próba szállítmány meggyőződést arról, mily könnyen gyógyítható meg e borzasztó betegség odahaza. Az intézet kivételt nem tesz, bárholnan irhat magyarul az orvosságért, mit titoktartás mellett postafordultával egy gyógyszer szállítmány könyvvel mindjárt megküldetik. Irjon még ma. A szállítmány oly szépen van csomagolva, hogy annak tartalmát nem fogja senki sem kitudni. A levelet következőképpen kell czimezni. Stadte Medical Institute, 6920. Elektron Buil-Sing' Fort Wayne, Ind. America. Minden levelet frankírozni kell.

Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hashajtóvizet tartó, hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Anyakönyvi bejegyzések.

— Márczius 21-től márczius 28-ig. —

Születések: Tatár Mária, Gyovai József, Gulyás Valéria, Bakai Erzsébet, Domokos Francziska, Szőke József, Kókai Julianna, Kléner leány halva született, Gulyás Mária, Kis Mária, Mucsi Ferencz, Seregényi Ilona, Nagystók Matild, Tóth Ede, Szlopák Piroška, Gulyás József.

Házasságkötések. Szemerédi János Deák Erzsébettel. **Halálozások:** Nagy Sándor 13 hónapos tüdőgyulladás, Fendler Frigyes 24 éves öngyilkosság, Tóth Kálmán 20 hónapos tüdőgyulladás, Németh Mária 45 éves szívtágulás, Kléner leány halva született, Kókai Etelka 4 hónapos veleszületett gyengeség, Eke András 78 éves aggbénulás, Náfrádi Tereza 16 éves tüdőgümőkór, Nagy János 27 éves tüdőgümőkór, Eszes Julianna 22 hónapos tüdőgyulladás, Bugyi Balázs 13 hónapos tüdőgyulladás, Ujzás Mikály 2 éves tüdőgyulladás, Papp József 22 éves tüdőgümőkór, Justin László 10 hónapos tüdőgyulladás.

Csongrád a véradó ellen.

Sejttem, tudtam, hogy Csongrád vezető elemeiben csak szunnyadoz a hazafiság, mely előbb utóbb lángra lobban, hogy annál nagyobb erélyvel álljon a küzdők sorába, hogy lássa a világ, hogy ez Magyarország legmagyarabb vármegyéjének, tiszta magyar városa: Csongrád.

És ime sejtelmem valóra vált, megmozdul a föld s előtörnek a nagyok, az igaz hazafiak egész légiója, hogy mintegy versenyre kelve hirdessék, hogy veszélyben van a haza.

És a szent jogok védelmében mindenki megállja helyét, hogy tisztán lássák az elfogulatlanok, hogy Csongrád hátramaradásának egyedül és kizárólag Hegyi Antal volt a kerékkötője s most, midőn többé ő nem szolgál gátul, ott látjuk Csongrádot illő helyen: a z e l s ő k k ö z t.

Még szellő fuvalom se lengett, mikor Ujhelyi Nándor felugrott a templomtéri emelvényre s öblös hangjával oly lelkesedést öntött a szívekbe, hogy a hazafiság öröme még aligha öltött ily mérvet; ezer és ezer torok üdvözölte a szónokot, Büchler Márton pedig bele czimpezkedett a szónokba és két ballábon táncolt.

A lelkesülés csillapultával Tóth Pista lépett az emelvényre s önszerkesztett dalával, különösen a szőlőbeliek nagy ovációját nyerte meg, különösen nagy hatást keltett a szabatos ritmusu versszakoknak utolsó strófája:

„A tiszta-sasi rétbé;
Bevilágít örömtűzünk fénye.“

Ez után László Ignác a ló ivarszerveinek gyöngüléséről tartott tudományos értekezésével kötötte le a közfigyelmet.

Ezt követte Réti Ferencz fejtegetése, melyben világosan kimutatta, hogy Csongrád boldogulásának, jólétének egyedül a „Közégi Párt“ képezheti alapkövét. Ezután az árvek vagyonának kezelését nagy szakismerettel mondta el, mire a fuvó zenekar a gyászdalt fujta.

A gyászdal végeztével Hollósy István előterjesztette a tiltakozó feliratot s ajánlotta, hogy 500 tagu küldöttség vigye fel az országgyűlés elé. Erre a polgárok közt nagy kavargás állott be s kijelentették, hogy tekintettel arra, miszerint Kaszanitzky Dénes, Fekete Lajos és Szilávik János nem vállalkoznak alkotmányos potya vacsora kiszolgálására, nem szavazza meg a felirat küldöttségileg való átadását, hanem elhatározza, hogy az egy bélyegtelen postai levélben küldessék fel Baross Jánosnak.

Ezután Csejthey Lajos szava: „Hej, hogyha én országbíró lehetnék.“

Holló Adolf, mivel későn kapta kölcsön a diszmagyart, nem szavalhatta el a „Talpra magyar“-t. Erre ébredezni keztem.

Közgazdaság.

Korai burgonya termesztése.

A korai burgonya termesztése igen jó-vedelmező lévén, mindazon gazdátársaimnak, akik nagyobb piacok közelében laknak, termelését nem ajánlhatom eléggé. Ebből a célból először is a vető gumókat kell megfonyasztani, mert ezáltal gyorsítatik a csirázás, tulajdonképen tehát a növény fejlődése. Ha ugyanis a burgonyát idejében megfonyasztjuk, akkor a pincében való kicsirázását bizonyos mértékig megakadályozzuk, miáltal azon tápanyagok, melyek a csirába maradnának, a gumóban maradnak, másrészt az erőteljes csirák tönkremenetele is megakasztatik. Igaz ugyan, hogy a fonyasztás által a csirázás némileg megnehezítettik, ha azonban a fonyonyadt gumók a nyirkos földbe kerülnek, ki-

vülről vizet vesznek fel és gyorsabban csiráznak, mint azok, amelyeket nem fonyasztottak. Ugy látszik, hogy a fonyasztás által a sejtnevelő csirák körül gyűlik jobban össze és amint a körülmények a csirára kedvezőebbek lesznek, a csirák bővebb táplálékot találnak a fonyonyadt burgonyában s így gyorsabban és erőteljesebben fejlődnek.

A vetőgumókat fonyasztandók, azokat alkalmas, világos és fagymentes helyre viszzük, ahol rövid, vastag és erőteljes csirák fognak fejlődni. A fonyonyasztást február elején kell megkezdeni faladákban, vagy kosarakban, amelyek nagy hideg esetén egy világos szobában, enyhe idő esetén a szabadban helyezendők el. Mihelyt a föld fölengedett és elegendő száraz, a kiültetést azonnal kell eszközölni, nagyon vigyázva arra, hogy a fejlődésnek indult csirák ültetés közben le ne töredezzenek. Az esetleges fagy ellen azután trágyával, vagy szalmával való betakarással védelmezzük.

A talaj természetesen jó porhanyóra előkészítendő s trágyával bőven ellátandó, mert csak jó erőben levő talajban fejlődhetik gyorsan a burgonya. Én úgy szoktam eljárni, hogy minden fészekbe egy kevés tyuktrágyát tesztek s ennek kiváló jó hatását tapasztaltam. Leghathatósabb lehet azonban a fejlődést chilialétrómmal gyorsítani, amelyből kat. holdanként 40—70 kg.-ot szoktam két izben kiszórni és pedig vetés után 8—10 nappal először s ha kelésnek indult másodsor.

Vetésre korai rózsakrumplit használók, s mondhatom, hogy ez az eljárásom mindig hasznos hajtó, eredményes.

I R O D A L O M.

Vörösmarty-Album. Kulturmissziót teljesít a „Pesti Napló“ mikor minden esztendőben, diszes, ingyenes ajándékokban közelebb hozza, a nagy közönség szívéhez a nagy, örökbecsű irodalmi és művészi alkotásokat és azzal, hogy megösmerteti, egyuttal meg is szeretteti a művészetet. Év-év után gyönyörű művészi ajándékokkal, ritka díszművekkel lepi meg karácsonyra olvasóit a „Pesti Napló“, ez a szó legnemesebb értelmében független, szabadelvű és szókimondó lap és most Vörösmarty-nak, a Szózat és a Vén cigány öserejű költőjének életrajzával egyben legkiválóbb alkotásait (Szózat, Szép Ilonka, Csongor és Tünde és számos más) foglalja diszes albumba és adja karácsonyra ajándékol. A Vörösmarty-Album a Zichy Mikály-album alakjában és nagyságában készül és tartalmaz díszkönyvet 20 nagy több színben nyomott műmelléklet, továbbá 40—50 szövegek fogja díszíteni. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándékol megkapja a „Pesti Napló“ minden ajánló előfizetője és díjtalanul megkapja mindama új előfizetője, aki egész éven át fél- vagy negyedévenként vagy havonként, de megszakítás nélkül fizet elő a „Pesti Napló“-ra.

(1500 karrikatura.) Körülbelül ennyi de minden valószínűség szerint még több karrikaturát, adoma-illusztrációt és politikai vonatkozású rajzot ad a Mátyás Diák. Ha ezeket a mindig találó és mindig mulattató képeket rendes alakú könyvbe foglalják, az esetben ez lenne a világ legnagyobb műve. A Mátyás Diák, az országnak a legjobb, legnagyobb és legelterjedtebb élelappja, természetesen nem éri be e rajzokkal s az azokat magyarázó szöveggel, mert ezeken kívül tömérdek benne az olvasni való. Jó versek, kacagtató humoreszkek, csattanós adomák, aktuális viccek, találó alakok követik egymást gazdag változatban. Ezekon kívül majdnem egy oldalnyi talányrovata van; a megfejtők között több becses könyvet sorsol ki. A Mátyás Diákot Murai Károly szerkeszti s a Wodianer F. és Fiai nagy kiadó cég adja közre. Munkatársai a legjelesebb írók a nagyközönséggel egyetemben. A Mátyás Diák nagy formában minden vasárnap jelenik meg, s előfizetési ára 3 korona, a mi azt is jelenti, hogy a legolcsóbb magyar élelapp. A kiadóhivatal (Budapest, IV., Sarkantyus-utca 3.) bárkinek ingyen és bérmentve küld mutatványszámot.

A nagy katonai vita érdekesség még fokozódik, ha annak egyes mozzanatait képekben is szemlélhetjük. Az egyetlen magyar újság, mely e tekintetben is előjár: a „Budapest“ képes politikai napilap. Ugy a képviselőház tárgyalásairól, mint a tüntetésekről és a vidéki küldöttségek felvonulásáról már eddig is számos hü képet hozott. S ez alkalomszerű illusztrációk közlését természetesen folytatni fogja ezután is. Több kiváló rajzolóművész áll rendelkezésére, akik minden nevezetesebb eseményt azonnal papírra vetnek s aztán kidolgozzák a „Budapest“ számára. De a „Budapest“ egyéb

közleményeire is mindig nagy gondot fordít, hogy olvasóit minden tekintetben kielégítse. Vezércikkeit országos képviselők írják, Köztük Kossuth Ferencz, a függetlenségi párt nagyevű elnöke. Állandóan két érdekesítő regényt közöl, melyek közül egyik könyvalakban jelenik meg, hogy kivágható és beköthető legyen. Tárcarovatában az irodalom majd mindegyik jelesével találkozhatunk. Hírei frissek és megbízhatók. Közgazdasági rovatában nagy súlyt helyez a gazdák és az iparosok érdekeire. Vasárnaponként a főlaphoz egészen díjtalanul humorisztikus heti mellékletet csatol, teli pattogó élccel és kacagtató adomákkal. Ugyancsak ingyen kap minden előfizetője egy tartalmas és diszes naptárt. S terjedelméhez mérten aránylag igen olcsó. Egy óra 2 korona, negyedévre 6 korona. Mutatványszámot kívánatra ingyen kaphat. Megrendelések, előfizetések a „Budapest“ kiadóhivatalhoz (Budapest, IV., Sarkantyus-utca 3.) intézendők.

C S A R N O K.

Görgy és . . . én.

— Budapesti emlékeimből. —
Írta: Dr. Kontúr Béla.

Az 1884-ik év április 30-án S** vendéglőjében, a legsötétebb Józsefvárosban három közös hadseregbeli altiszt ült és iszogatt. Magyar Elek, (jelenleg megyei főorvos Erdélyben) Szegefi Bence (jelenleg a honvédorvosi tisztikar jeles tagja) és e sorok írója.

Magyar előkelő székely családból származott, a középnél magasabb termetű 21—22 éves ifju volt, a természettől ritka szépséggel megáldva.

A vendéglőben rajtuk kívül nem volt egy lélek sem. Az óra éjfélre járt. A három ifjunak kezdett a borital meghasználni.

— Ugy bizony — mondá Elek — ha az Istentől elrugaszkodott Görgy el nem árulja a hazát, nekünk nem az osztrák parancsolna, édes hazánkat nem dűlná az a hagyományos szellem, mely nem tudott mást, mint vért ontani, akasztani, börtönbe zárni, tisztességes nőket vesszőzteni . . .

Mindezt Elek oly hangon mondta, mint ha azt akarná, hogy elhallatszódjék messzire, talán — Bécsbe is . . .

Egyáltalán, ha Elek Görgy tábornokot emlegette, ha Bencének két bogár szemé egyre bandszibb lett sőt talán egy Deák Ferencnek tulajdonított adomának elbeszélésébe fogott, a közelebbi beavatottak tudták, hogy baj van a — fellegvárban. Görgy Arthurnak sürűbb emlegetése s a kancsalság egyenes arányban volt az említett bajjal.

— Éljen a haza! — mondá Bence s intett a pincérnek, hogy szorítsa ki a levegőt az üvegből . . .

Elek ügyet sem vetett rá, hanem folytatta kedvenc témáját.

— Már Görgy első váci kiáltványa után voltak, kik azt suttogták, hogy az osztrákokkal egy követ fuj s megesküdtek, hogy ha e gyanu bizonyos lesz, le fogják lőni. Az a híres visszavonulás, melyet xenofoni ügyességének mondottak a hízlegők, nem volt más, mint egy lépés a hazaáruláshoz.

S aztán tudakozódott az én véleményem felől.

Én emlittem járatlanságomat a történelemben. Engemet az egyházművészetek, az irodalom, a növények élettana mindig jobban érdekelték, mint a háborúk, békekötések, összeesküvések, börtönöztetések, konvenciók, ratifikált paragrafusok, kivégeztetések. S mondám Eleknek, hogy mégis tudom, miként minden háboruban, mely kudarcra végződött, a vert fél avagy a nemzeti büszkeség bünbakt állít. Így például az 1870-iki franciaporos háboruban Bazaine tábornokot a hadi törvényszék, mint árulót ítélte el s csak nejének hűsége szabadította ki a börtönből és Spanyolországban végezte be a legnagyobb nyomorban életét.

Huh! Milyen szemeket vetett rám Elek. Mint Nagy Sándor, mielőtt leszurta Inklitust.

— Én beszélhetek erről az esetről. Apám mint őrnagy vett részt a forradalomban. Egyik nagybátyámat Janku vad serege vasvillákkal gyilkolta meg, egy másik rokonomnak kezénél kerestül vasszeget vertek s úgy szegezték ki saját házának falára s gyermekeit

saját szeme láttára öldösték le, aztán kalapáccsal verték agyon.

Aztán elhallgatott. Majd ismét folytatá: — Apám hallotta, midőn Görgey így szólt, hallván Debrecen felől az ágyuzást: „Most verik Nagy Sándort a muszkák...”
Aztán elgondolkozott. Majd rám nézett s így szólott:

— Te jezsuita!

De azért koccintott reám.

En nem haragudtam meg érte, mert a jezsuitákat nagyra becsülöm, annál is inkább, mert ismerem őket. Szídják, szídják a jezsuitákat, épen úgy, mint a két éves háboruban a magyar huszárokat szídták a burkusok.

Bence pedig, hogy hajba ne kapjunk, vagy egyéb ok miatt talán, egy adomát mondott el. En tiltakoztam, mert Disraelivel tartott, aki azt mondja, hogy aki régi adomákat szed elő, annak tisztul az esze.

— Deák Ferenc egykor azt kérde az udvari bálon a szász nagykövet nejétől, egy ragyogó szépségű szőke asszonytól, ki másfél év előtt egy leánykát hozott a világra: „Jár-e már a kis babája?” „Oh, már négy hónapja” — mondá a szőke grófné. „Oh szegényke, akkor ugyancsak fáradt lehet” — tette magát a haza bölcse.

A „haza bölcse” is jobban tette volna, ha csak... adomázik, — mondá Elek s elkezdte szidni a 67-iki kiegyezést, no meg Görgey Arthur fölmenő ágbeli rokonait s azoknak a teremését.

En akkor azt mondtam, hogy tekintettel az előre haladt időre, menjünk egy kávéházba. Elek nem akart; azt mondta, hogy álmos s nekem minden ékesszólásomat kellett előszednem, hogy rábíriam venni. Ó bele is egyezett, de csak azon feltétel alatt, hogy hazafiás dalokat fogunk énekelni, míg odaérünk. Aztán megindultunk. A hatvani-utca és az újvilág-utca sarkán volt egy kávéház: a budapesti éjjeli élet főterének a középső pontján.

Elek egész uton Görgeyt szidta s Bence énekelt: „Hazádnak rendületlenül légy hive, oh magyar!”

A kávéház tömve volt, részint fővárosi fiatal és nem fiatal korhelyekkel, részint vidéki atyafiakkal. Pincérnők szolgáltak fel, a kik barátságosan mosolyogtak a belépőkre. Csupán csak egy asztal volt üres, egy kerek márványasztal s a mellett is ült egy közhonvéd. Odatelepedtünk a honvédhez, ki katonásan tisztelgett s bemutatta magát, de a nevét nem értettük. A honvéd fekete kávé szűrőcsölt s mi egy üveg vörös bort hozattunk.

A honvéd középterműen felüli halvány ifju volt. finoman metszett szájjal, mély tüzi szemekkel s öltözéke finomabb anyagból készült, mint a többi honvédbakáé.

— Önkéntes vagy, pajtás? — kérde tőle Magyar.

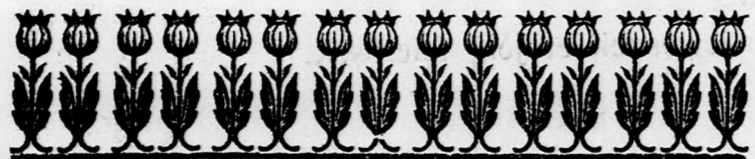
— Az voltam. Jelenleg fegyvergyakorlaton vagyok s holnap megszabadulok.

— Hova való vagy? — kérdeztem.

— Visegrádra.

— Ott lakik az az istentelen proditor is, — mondá Elek fogait csikorgatva, aztán töltött a honvédbakának is. — Mi is honvédek volnánk s nem viselnők azt a fekete-sárga mondrut, ha az a hitvány Görgey el nem árulja a hazát Világosnál.

(Folyt. köv.)

!! Kiadó lakás !!

L. Tóth István-féle házban egy 2 szobás lakás utcára nyíló ablakokkal és a hozzávaló mellékhelyiségekkel együtt *Szent-György naptól* kezdve

hasznbérbe kiadó

Értekezni lehet Gyánti János tulajdonossal.

1237/903. szám.

A csongrádi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Csongrád nagyközségnél megüresedett községi II-od jegyzői, továbbá községi közpénztárnoki és községi ellenőri állásokra, nemkülönben az állások betöltése folytán esetleg üresedésbe jövő egyéb községi hivatali állásokra pályázatot hirdetek s föl hívom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy képesítettségüket és erkölcsi magaviseletüket, valamint eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket, hozzám folyó évi április hó 7-ének délután 5 órájáig nyújtsák be.

A II-od jegyző javadalmazása: készpénzben 2000 korona, természetben egy féltelek utáni összes járandóságok hasznélvezete és a magánmunkálatok után szedhető díjak. A közpénztárnok javadalmazása: 1600 korona, az ellenőre 1200 korona készpénzfizetés.

Megjegyzem, hogy a megválasztandó közpénztárnok évi fizetésének kétszeresét, az ellenőr pedig egyszeresét kitevő összeget köteles óvadékkul készpénzben vagy értékpapírokban letenni, avagy ezen óvadéki összegnek kétszeres értékével bíró ingatlanokra első helyen biztosítani.

Csongrád, 1903. március hó 28.

TASNÁDY S. K.
főszolgabíró.

Kiadó bolthelyiség.

Gyánti Józsefnek Szarvas utcai ujonnan épült házában

bolti helyiség

mészáros, hentes, szabó, esetleg cipész üzletnek azonnal hasznbérbe kiadó.

Kovács Lajosnak

az úri-utca 15. számú háza örökáron eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal bármikor.

Jemm E. féle Köhögés és régi hirtű Mellezükorka REKETSÉG ellen.

Hatóságilag engedélyezve 19. 4. 220. 75066 sz. alatt **Ara dobozonként 50 fillér.**

Kapható Csongrádon: Ungváry József a „Megváltóhoz” címzett gyógyszerárán.

Sohasem kínálkozik az életben oly ritka alkalom, hogy csak 2 frt. 96 kr.-ért következő remek áru gyűjteményt kaphatni **12 darab. 2 frt 96 kr.**

1. Nickel horgony-rem zsebóra pontosan járó 3 évi jótállás mellett. 1. Valódi goldin páncélláncz vagy nickell, 3 drb. valódi goldin gyűrű legújabb facon Simmil briliánsal 2 drb. igen finom goldin nyakkendőtű, 2 drb. valódi goldin fülbevaló legújabb facon, 1 tok horgonyóra számára. 1 goldin brosch párisi system, 1 goldin, vagy nickel zsuzu a lánczra. Nem tetsző tárgy készséggel kiesereltetnek, vagy ára visszatérítetik, miáltal minden risico ki van zárva. Hasonló hirdetések utánzatok. Mind e 12 remek ékszer a horgony rem. órával együtt 2 frt. 96 kr. A pénz előleges kifizetés vagy utánvétellel kapható:

Kapellner & Holzer

óra és aranyáru gyári raktár nagybani elrusítás.

KRAKAÓ, Dietel-utca 68 (Austria.)
Képes árjegyzék ingyen és bérmentvel

Szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nem g. obbrése ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak

alkalmas fajokat ültettek, azok öven elhátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskataly és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek falá mellett a legcsékélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb díszé anélkül, hogy legkevésbé helyet is eloglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatú katalógus báránek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Érmeleki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, n. p. Székelyhid.

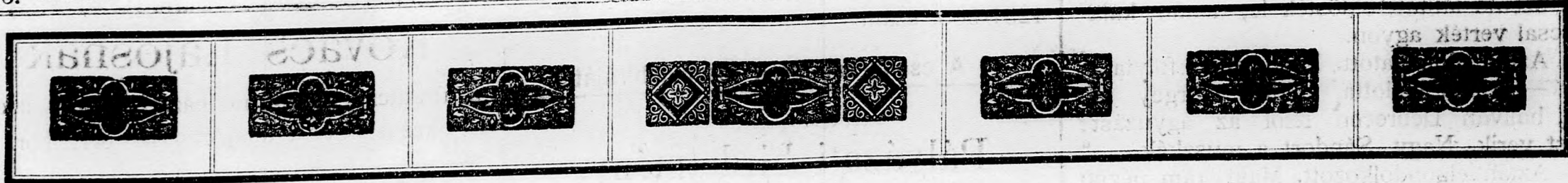
VÖRÖSMARTY-ALBUM

INGYEN! A Pesti Napló, amely eddigé az Ember tragédiáját, Arany János balladát Zichy Mihály illusztrációival, Katona József Bánk bán-ját, a Himfy-Albumot, a Költők-Albumát, tavaly a remek kivitelű Zichy-Albumot, stb. adta olvasóinak a könyvtáron általános feltűnést keltő kiállításban, az idén eddigi kiadványait felülmúló fénynyom és pompával, a **Vörösmarty Mihály-Albumot** fogja olvasóinak karácsonyi ajándékkul adni.

A **Vörösmarty-Album**, a Zichy-Albumnál is díszesebb kiállításban nagy kvart alakban fog megjelenni. Magában foglalja a költő életrajzát. **Csongor és Tündét**, **Vörösmarty**nak e kedves drámai költeményét, a **Szózatot**, a **Vén cigányt**, **Szép Ilonkát** és **Vörösmarty**nak legkiválóbb költői alkotásait, kiváló művészek eredeti festményeivel és rajzaival, 20 műmellékletben és számos szövegbe nyomott képpel és illusztrációval, a valóban remek kivitelű műlapoknak egy része gyönyörű színnyomású lesz, amilyen eddig alig jelent meg magyar disztribúción. A **Vörösmarty-Albumot** megszerezhetik mindazok, akik a Pesti Naplóra, amely a legrégebb, legfüggetlenebb és egyike a legelterjedtebb politikai napilapoknak, egy évre előfizetnek.

Akik most lépnek az előfizetők sorába és akár havonta is, de állandóan legalább egy évig előfizetők maradnak, szintén megkapják a **Vörösmarty-Albumot**. Minden félreértés elkerülése végett megjegyezzük, hogy akik a Zichy-Albumot az 1903. évre való előfizetés alapján, tehát 1903. évi ajándékkul kapták, azok a **Vörösmarty-Albumot** csak úgy kapják meg, ha új egész évre előfizetnek.

A Pesti Napló előfizetési ára: Egész évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy óra 2 kor. 40 fillér. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrassy-ut 27. sz. a van.

Csongrádi Keresztény Fogyasztási Szövetkezet.

T. c.

A „Csongrádi Keresztény Fogyasztási Szövetkezet“ 2 évi fennállása óta, ugy részvényesei, mint a nagyközönség érdekeit a *bevásárlási cikkek olcsó forgalomba hozása által* szép eredménnyel szolgálta.

Hogy mennyire hézagpótló vállalat városunkban a „Keresztény Fogyasztási Szövetkezet,“ azt a fogyasztási és egyéb bolti áruknak az eddiginél *jóval olcsóbb* volta s a Keresztény Fogyasztási Szövetkezet boltjaiban az áruk kimérésénél tapasztalható *lelkiismeretes pontosság* révén elért nagy pártolás bizonyít leginkább

Főtörekvése ezen vállalatnak, hogy a nagyközönség *egyformán olcsó árban* szerezhesse be szükségletét, ugy a fogyasztási, mint egyéb cikkekben.

Tömörülésben, összetartásban van az erő s ki filléreivel hozzájárul szövetkezeti üzletünk forgalmához, szolgálja, előmozdítja azt a nemes ügyet, mely nem egyesek kapzsiságát, hanem a közvagyonosodást, a nagyközönség javát, boldogulását czélozza előmozdítani.

A szövetkezeti eszme hathatós eszköz a közjólét kivivására s éppen azért nem szabad egy fillért sem *czélttévesztve* letennünk, mert azzal a közjónak szolgálatakat tehetünk s a nemes ügy előmozdítása által azt *önmagunk hasznára* fordíthatjuk.

Szövetkezetünk volt érdemes elnöke Hegyi Antal plebános ur távozásával ki mondta Szövetkezetünk Igazgatósága, hogy a *megkezdett uton haladva*, továbbra is főtörekvése leendő a *szövetkezeti eszme üdvös voltát, minél szélesebb körben terjeszteni*, mi által még inkább módjába fog állani, hogy a célul tűzött feladatnak megfelelőhessen s tagjai számára nemcsak *olcsó és jó árut* biztosíthasson, de a haszon filléréiből is *részesedést* nyújtson tagjainak.

Ma, midőn Csongrád népe abban a kedvező helyzetben van, hogy egyes kapzsi kereskedők mellőzésével, *összes szükségleteit* a Keresztény Fogyasztási Szövetkezet üzleteiben szerezheti be olcsó áron s az egybe gyűlt haszon filléreinek is részese lehet, tisztelettel felkérjük Polgártársainkat, hogy üzletrész jegyzése által *szövetkezetünk tagjai sorába lépni* s bolti szükségletét *kizárólag üzletünktől* beszerezni sziveskedjenek.

Üzleti részeket jegyezhetni lehet naponta a szövetkezet központi üzletének Uri-utca 3 szám alatti rodai helyiségében.

Csongrád, 1903. márczius hó.

tisztelettel
Az Igazgatóság.

K i v o n a t a Csongrádi Keresztény Fogyasztási Szövetkezet alapszabályaiból.

1. §. első része: „A szövetkezet célja: tagjait olcsó és jó minőségű háztartási- és gazdasági cikkekkel ellátni, e célra azokat beszerezni és áruraktárt felállítani.“

6. §. első része: „A szövetkezet tagja lehet minden a szövetkezet területén lakó keresztény vallású egyén, ki legalább egy üzletrészt jegyez s annak értékét a 7. §-ban előirt módon befizeti, továbbá 1 korona beiratási díjat fizet.“

7. §. „A jegyzett üzletrészek, vagy azonnal, vagy havi 1 korona részletekben is befizethetők, ugy azonban, hogy addig, mig a beiratási díj és legalább egy korona befizetve nincs, a szövetkezet szolgálatait igénybe nem veheti. 10 hónál hosszabb idő az üzletrészek befizetésére nem engedélyezhető.“

8. §. „Egy üzletrész értéke 10 korona. Egy tag csak legfeljebb 5 üzletrészt irhat alá.“

11. §. „A tagok a szövetkezet összes kötelezettségeiért csak az általuk jegyzett üzletrészek erejéig felelősek.“

12. §. „A tagok jogai:

a) hogy a szövetkezet raktárából vásárolhatnak;

b) hogy a befizetett üzletrészüket után 4% osztalékban és a nyereségből esetleg kijáró, közgyűlésileg megállapított, vásárlásuk arányában álló forgalmi visszatérítésben részesülhetnek;

c) végre hogy tanácskozási, szavazási, választási és választhatási joggal bírnak.“

15. §. „A szövetkezet a tagok fogyasztási, élelmi és gazdasági cikkekkel leendő ellátását a szükség mértéke és azok bejelentése erejéig eszközli s e célra raktárt (boltot) nyit. A cikkek rendszerint készpénz fizetésre adatnak.“

Hitellel üzletrészeinek fele értékéig csak azon tag bír, ki üzletrészeit teljesen befizette. Az üzletrészek fele értékénél nagyobb hitelt csakis az igazgatóság engedélyezhet.

Egy jó karban levő

CZIMBALOMjutányos árért eladó. Értekezhetni lehet
Várady Jakab kereskedőnél.**Tánciskola megnyitás!**Tisztelettel értesitem a t. közön-
séget, miszerint f. évi márczius hó
29-én, vasárnap a Polgári Kör nagy-
termében 6 heti időtartamra**tánc-tanfolyamot**nyitok, melyre a t. szülők szives figyel-
mét oly megjegyzéssel vagyok bátor
felhívni, miszerint tanfolyamom ideje
alatt a hazánkban divó összes tánc-
okat fogom tanítani s főörekvésem
leend, hogy tanítványaim a tánc összes
váfajaiban szabatos gyakorlati és elmé-
leti kiképzést nyerjenek.**Tanítom:**Csárdás, sima polka, rezgő pol-
ka, mazurka, walter, négyes, pade-
quette, kreic-polka, körmagyar, sor-
magyar, walter nobles, Boston ke-
ringő, Wekerle hops, csörgő polka,
patipati-nőr stb. táncokat.Tanítási idő: Esti 8 órától 10
óraig.

Tandij: 6 heti időtartamra 8 korona.

Kitünő tisztelettel

Pigler János

táncitanító.

Hirdetmény.A „CSONGRÁDI KER. FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET“ vasutoldali fiók-
jánál (Ernyes-féle ház) feleslegessé vált raktár helyiségeket**italmérés**célra berendezni szándékozik, miért is felhivatnak mindazok, kik ezen helyi-
ségben italmérésre vállalkoznak, hogy a „Ker. Fogyasztási Szövetkezet“
központi üzletében (Uri-utca) ebbeli elhatározásukat bejelenteni sziveskedjenek.**Feltételek:**

1. A korcsmahelyiséget a Szövetkezet rendezi be s díjtalanul engedi át.
2. Pálinkát, bort és sört a Szövetkezet adja s azokat az átadott valódi jó minőségben tartozik a vállalkozó és pedig: bort 64 fillérért, pálinkát 2 koronáért literenként, sört üvegenként 32 fillérért kimérni.
3. Üvegeket, poharakat és edényeket a vállalkozó tartozik adni.
4. Ételeket tetszés szerinti árban ad.
5. Bortól 4, pálinkától 10 fillér literenként és sörtől üvegenként 2 fillér kimérési, illetve eladási díjat kap a kimérő.
6. Az esetleges módosításokat fentartja a Szövetkezet.

Kovács iparosok figyelmébe!

Áru felhalmazás folytán

rúd- és ráfvasak

leszállított áron kaphatók a

„KERESZTÉNY FOGYATKOZÁSI SZÖVETKEZET“ üzleteiben.

FERNOLENDTcipőfénymáz a legjobb fénymáz a világon és fény-
crém világos cipőkhöz, a legszebb fényt adják és a bőrt
tartóssá teszik. Elviselt, toltos cipők sárga, vagy barna bőr-
ből a **Lyosin** (diszfénymáz) által, mintha ujakká lennének.

Alapított 1832. Gyári raktár Wien, I., Schulerstrasse 24. Kapható mindenütt.

SZILBER JÁNOS

könyv- és papirkereskedése, könyvnyomdája és könyvkötészete

CSONGRÁDON.Könyv- és papirkereskedésben nagy raktárt tartok; **dobozos levélpapírok,**
ifjúsági iratok, mese- és képeskönyvekben, ima- és énekeskönyvekben,
képeslap albumok, iskolai könyvek és eszközök polgári iskolai hasz-
nálatra, képeslapok minden alkalomra ujdonságok stb.Elvállalok minden a könyvnyomdászati
körébe vágó munkákat, ugy mint: hirlapo-
kat, folyóiratokat, hivatalos nyomtatványo-
kat, béli és lakodalmi meghívókat, eljegy-zési, keresztelési és névjegy kártyákat; to-
vábbá körleveleket, gyászjelentéseket, szám-
lákát, borítékokat czégnomással izléses
kivitelben a legjutányosabb áron.**Könyvkötészetben** minden e szakba vágó munkák, ugy mint: félkemény és
kemény kötések, iskolai kötések, disztáblákat, galanteri munkákat hivatali és üzleti köny-
veket stb. stb. jutányos árakért készíttetnek.

Egy jó házból való fiu könyvnyomdámiban tanonczul azonnal felvétetik.

CREME IDEAL

a legjobb kéz- és arckenőcs, kiváló finom és illatos, elmulaszt mindennemű bőrkiütést, szeplőt, májfoltot, pattanásokat stb. Nem zsiros, nappal is használható, mert nem látszik a bőrön, kitűnően tartja az arcport, azért mulatságok előtt kitűnően alkalmas.

Gyönyörű kiállításban ára 1 korona. — Venus mosdóvíz 1 korona és hozzávaló szappan 80 fillér. — Kapható a főraktárban

VÖRÖS KERESZT GYÓGYSZERTÁR TORONTÁLSZÉCSÁNY.

Csongrádon: WIESNER LAJOS gyógyszerész úrnál SZT.-RÓKUS gyógyszerész.

Epilepsia.

A ki nyavalyatörésben, görcsökben s más idegben szenved, kérje azon füzetet, melyet ingyen és bérmentve küld Schwanen gyógyszerész Frankfurt a/M.

Somatose
oldható húsfehérnye a hús tápanyagát tartalmazza (tojás fehérnye és só) majdnem teljesen teljesen oldható por alakban a legjobb gyenge, a táplálkozásban visszamaradt egyéneknek, mellbetegeknek, idegbetegeknek, gyomorbetegeknek, gyermekgyásosoknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek gyógyítóknak

Vas-Somatose
alakjában pedig külön en Sáporkban szenvedőknek orvosi ajánlva. Somatose nagy mértékben emeli az érvényt kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Csak eredeti csomagolásban valódi.

Megifjodás és az élet meghosszabbítása

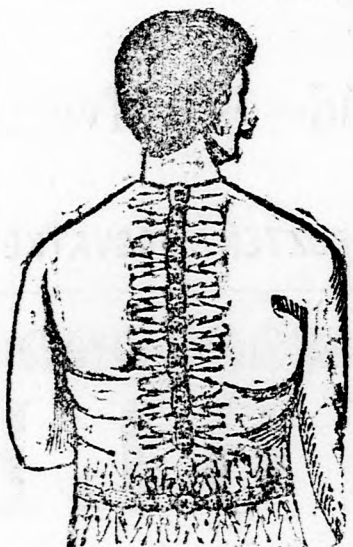
Érhető el a híres dupla Volta-kereszt viselésével. Azoknál, akik a dupla Volta-keresztet állandóan viselik, a vér- és idegrendszer normálisan működik, az érzések megerősödnek, a miáltalánosan kellemes érzést okoz, a testi és szellemi erő jobban kifejlődik, úgy, hogy általában egészséges boldog állapot és ezzel kapcsolatosan az úgy is oly rövid emberi élet meghosszabbodása érhető el. A gyöngy embereknek nem lehet elég gyakran ismételn, hogy a Volta-keresztet mindig viseljék, mert ez megerősíti az idegrendszert, fel-frissíti a vért és az egész világon el van immár ismerve, hogy a következő

bajoknál felülmúlhatatlan szer: **czus és köszvény, idegbaj, ideggyengeség, álmatlanság, hideg kezek és lábak, hypochondria, sápadtság, asztma, görcsök, ágybavizelés, bőrbetegség, aranyér, gyomorhaj, influenza, köhögés, sükettség, fülzúgás, fej-és fogfájás stb.**

Nők, leányok kritikus időben mindannyiszor viseljenek Volta-keresztet, mert ez csaknem mindig enyhíti a fájdalmakat a villamos áram megóvja a káros bérmentkezményektől, a melyek már anyai fiatal életnek okozták kárákat a havi bajok kritikus idején.

Darabja csak 4 korona.

Volta-csillagok hasonló áron. Szétküldés csak a pénz előleges beküldése után vám és bérmentve.

Uj fűrgésére és életvidám-ságra, Uj önbizalomra, Uj emlékező tehetségre, Uj munkabírásra, Uj boldogságra tehetnek szert a gyöngy emberek a villamoság segítségével. A Dr. Sanden csodálatos óvalaku testi telepe által igen könnyű és a mellett tudományos módon jut ez az életadó elem a testbe és a betegnek alvás közben biztos gyógyulást nyújt.

A. Dr. Sanden-féle villamos öv

biztosan gyógyítja: a csusz, a köszvényt minden tagban, idegességet, álmatlanságot és étvágytalanságot, influenzát, és moriumbetegséget, léghetiséget, hiszterikus nyavalya törést, cápáságot, szelűstést, hágerinézajt, görsöt, szivdobogást, vértelulást az agyba, szeplűst, hypochondriát, asztmát, fülzúgást, hideg kezeket és lábakat, ágybavizelést, bőrbetegséget, búzós lélegzést, köhögést, fogfájást, női betegséget stb. Ott a hol már minden hiábavaló volt, tessék megkísérlni a

Dr. Sanden-féle villamos övet.

Minden gyöngy férfi, asszony és gyermek viseljen Dr. Sanden-féle villamos övet! Ezer meg ezer meggyógyult bizonyítja a nagy szerű eredményt, nemesak nálunk, de a külföldön is. Ara darabonként 10 korona. Szétküldés csak a pénz előleges beküldése után vám-és bérmentve.

Megbizásokat tessék a következő címre intézni: Leopold Epstein

Basel (Svájcz), Falkenerstrasse 31.

Levelekre Svájcba 25 filléres, levelezőlaponkra 10 filléres bélyeg jön.

Svájci óra-ipar.

Csak 16 kor.

Shakértőknek, tisztéknek, posta-, vasut- és rendőrtisztviselőknak, valamint mindenkinek, kinek jó órára szüksége van, szives tudomására hozzuk, hogy mi az eredeti genfi 14kar. elektro-arany-plaque remontoir órák „Glas-hütte” rendszer egyedüli előállítását átvettük. Ezen órák antimagnetikus precizitás szerkezettel vannak ellátva, leg pontosabban vannak szabályozva és kipróbálva és minden egyes óráért három évi írásbeli jótállást vállalunk. Az órátok, melyek három fedélből, egy rugós fedélből (Savonette) állanak, pompás és legdivatosabb kiállításuk és az újonnan feltalált abszolút változatlan amerikai góldin ércből készülnek, mindannyiszor vannak átvonva, miáltal oly eredeti hasonlósággal a valódi arany órákhoz, hogy még szakértők által sem különbözethetők meg egy 200 korona értékű valódi arany órától. A világ egyedüli órája, mely soha sem veszíti el valódi arany kinézetét 10.000 utánrendelést és körülbelül 3000 díszítő levelet kapott 6 hónap leforgása alatt. Ara egy uri vagy női órának csak 16 kor. vám-és bérmentve. Minden órához egy börtök ingyen. Legdivatosabb és legelőgésőbb arany-plaque-láncok urak és hölgyek részére (nyakláncok is) 3, 5 és 8 korona. Minden meg nem felelő óra kifogás nélkül visszavetjük, miáltal semmi kockázattal. Szétküldés utánveit vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

Uhren-Versandhaus „Chronos“ Basel I. (Schweiz). Levelek Svájcba 25 fill., levelezőlaponkra 10 filléres bélyeggel ellátva küldendők. — Magyar levélzés.

Kopaszfejű voltam!

Kevés évvel ezelőtt fejem még kopasz volt. Atyám és nagyapám is kopaszfejűek voltak. Anyám haja természetből fogva nagyon gyér volt. Kibékültem azon gondolattal, hogy kopaszfejű maradok, míg egy napon, Svájcban való kirándulásom alkalmával, Epstein L. világhírű vegyész Baselből megismerkedtem, ki tőlem társalgásunk alkalmával rövidesen azt kérdezte, vajjon nem kívánom-e, hogy dús hajzattal bírjak?

Természetesen feletle kíváncsi lévén, igenlőleg feleltem. Erre elbeszélte nekem, hogy egész életén keresztül a vegyészeti tanulmányozta és különösen a haj betegségekkel foglalkozott. Szavai megerősítésére mindjárt adott is egy doboz «Sámson» nevű hajnövesztőt. Rövid ideig használtam a preparátust. Három hét múlva hajam ujulni kezdett és negyven nap múlva fejem teljesen be volt fedve. A kenőcs egy részét két barátomnak juttattam; az egyiknek, egy nőnek, haja majdnem teljesen kihullott. A hajtalaj erősbulése mindkét esetben hámulatos volt. Ezóta árusítom a «Sámson» pomádét, melyet a felfedezőből nyerem. Azon helyzetben vagyok, hogy mindkét nemre való egyenlően sikeres erős hatásának százakra menő példákkal szolgálhatok. Nem titkos szer. Nincsen számára fényes etikettám. A hajtalajra való rendkívüli táplálkerején kívül előnye a haj növesének felélesztésében és annak fentartásában állanak. Kezeskedem, hogy a bőrre vagy hajra ártalmas alkatrészeket nem tartalmaz. Hogy mindenki szerem értékéről meggyőződhessék, kívánatra bárkinek próbát küldök. Ha azután találja, hogy a haj nőni kezd, csakély árért egy további mennyiséget küldök. 1 doboz 6 korona, 3 doboz 12 korona, 6 doboz 20 korona.

Főelárusító Magyarország részére:

D. SCHÖN

Bécs, VI., Gumpendorferstrasse 35.

Minden olvasónak, ki pontos címét velem tudatja és 20 fillért bélyegben portó gyanánt mellékel, azonnal egy kis próbát ingyen beküldök.

Ön kétségbe esik,

mert gyermeke folyton sír. Ön már mindenféle házi szert alkalmazott. Orvosa már nem tud tanácsot adni! Ezen állapotot a pelenka okozza, mert nem eléggé puha, a varrások sértik a gyermeket. A számos gyermekorvos és szülész által ajánlott **hygienikus pelenka** alkalmazása mellett azonban a gyermek mindenkor jól fogja magát érezni. Ezekben sem varras, sem szegély nincsen, megakadályozzák a gyermek sebesülését, nem kell sem mangorolni, sem felteríteni és nem drágábbak mint a többiek. Egy tucat ár 10 korona. Megrendelések a fősztküldési kelyre intézendők.

M. FEITH, Wien, VII., Mariahilferstrasse 38.

Karcsúság

és egyttal tartós egészség elérésére tessék használni a növényekből készített

valódi keleti tűnc-ör-ocseppet.

Nincs erős test, nincs erős szív, hanem fiatal nyulánság, tetszetős alak, graciózus formájú test, az életmód változtatása nélkül. Tejesen veszély nélküli soványító kúra. Kellemes, egyszerű használati mód. Nem diéta. Nem gyógyszer. Természetes növénykivonat, jótállás, hogy az egészségre nincs káros hatással. Természetes hatás. Csak elismerő nyilatkozatok.

Ezen orvosi kiválóságuktól jónak talált cseppek nyulánská teszik a testet, de az egészségre nincs káros hatásuk, mint más készítményeknek. Nem hasztaló hatásuk, hanem

direkt az emésztésre és a zsírszövet-sejtekre hatnak, az arcvonásokat ifjítják és a testet ruganyossá és erőssé teszik. **Kiváló hatással női, férfini és gyermeknek.** Egy nagy üveg ára, sokáig eltart, 5 K., 3 üveg 12 K., 6 üveg 20 K. Szétküldés titoktartással utánvéttel vagy a pénz előleges beküldése esetén. Megrendelések intézendők:

Petrovics Miklóshoz, Budapest, IV., Bécsi-utca 2.